

הנחיות לתיכנון מכון חליבה במשק המשפחתי

האגף למיכון וטכנולוגיה, שה"מ, עידכן את ההנחיות הקודמות לתיכנון מכון חליבה במשק המשפחתי. הנחיות אלו סוכמו בוועדת ממשק החליבה עם כל הגורמים הנוגעים לדבר, ונכללות בחוברת "הנחיות לתיכנון מבני משק", בהוצאת שה"מ.

ועדת ממשק חליבה

מומלץ לרצף את בור החולב בקרמיקה ולצפות את קירותיו באריחי חרסינה.

חצר המתנה

מומלץ לבנות חצר המתנה נפרדת, ברוחב שאינו חורג בהרבה מרוחב המכון. חצר ההמתנה תבנה כהמשך של מכון החליבה, כדי לאפשר כניסה ישירה של הפרות למכון והפעלה של מָרֶשׁ מיכני (מָכֶס בקר).

בחוסר בררה ניתן לשלב את חצר ההמתנה עם חצר הרפת.

מקום ההמתנה חייב להיות מבוטן (או על טפחות), רצוי – אין הכרח – לכסותו בגג. בעת תיכנון חצר ההמתנה יש להביא בחשבון אפשרות של התקנת מָרֶשׁ מיכני. צריך להיות קשר רצוף ומבוטן בין המכון לבין שיכון הפרות. חשוב בעת התיכנון לדאוג ליציאת הפרות מן המכון לעבר האבוס. זאת כדי לאפשר האבסה מיידית, ולמנוע רביצת פרות מיד לאחר חליבתן. בתיכנון גודל חצר ההמתנה מקצים 1.5 מ"ר לפרה. אם יש בעדר פרות עם קרניים מגדילים את החצר.

שטיפה מוקדמת של פרות בחצר ההמתנה לא נראית מעשית בשלב זה במשק המשפחתי, בגלל כמויות המים הגדולות הנצרכות, אשר נוגדות את מגבלות מיכסות המים, ובעיות איסוף מי השטיפה המזוהמים בזבל וסילוקם. כניסת הפרות אל המכון ויציאתן: רצוי שתעשה במינימום סיבובים או פניות, כדי לתת אפשרות זרימה חופשית של הפרות.

מכון החליבה מהווה חלק בלתי נפרד של הרפת. זמן החליבה תופס חלק נכבד מזמנו של הרפתן, ועל כן ישנה חשיבות מירבית לתכנון את מכון החליבה כך, שיבטיח חליבה יעילה, מהירה ונוחה ככל האפשר.

מכון החליבה בנוי משני מפלסים, האחד: הנמוך – הוא מפלס החולב, והשני: הגבוה – הוא מפלס הפרות, או במת החליבה.

מומלץ להעדיף תיכנון של מכון החליבה כך, שכניסת הפרות ויציאתן תהיה במפלס אחד ללא מדרגות. פתרון כזה אפשרי אם קיימים תנאים טופוגרפיים מתאימים, טבעיים או מלאכותיים, וכאשר ניתן לשאוב את השפכים ממפלס החולב.

יש לשלב בתיכנון דרכי גישה ויציאה למספר קבוצות של פרות.

גודל מכון החליבה

מכון החליבה הסטנדרטי הוא מטיפוס שדרת דג. יש בו שתי בנות 6 עמדות כל אחת. מכון מסוג זה מתאים לעדר של 40–50 חולבות ויותר, כאשר הוא מופעל ב־6 יחידות חליבה. לעדר שגודלו מעל 60–70 פרות, יש לתכנן מכון ל־8 עמדות מכל צד. עם התפתחות העדר וגידולו, ניתן לקצר את זמן החליבה על ידי הכפלת מספר יחידות החליבה ושיכלולים בצידוד. במקרים מסויימים ניתן לשקול גם בניה של צינור חזה נפתח (מתרומם או יורד).

הקשר של מכון החליבה לרפת מותנה בסוג הרפת ושילובה בחצר. בהתאם לשיקולים המקומיים יבנה המכון כמיבנה נפרד מהרפת, או כחלק מסככת הרפת.

מדור שרותים

מדור השרותים ממוקם כשהוא צמוד למכון החליבה, וקרוב לדרך גישה להובלת החלב. מדור זה כולל בתוכו:

- ★ חדר למיכל צינון, או מיכל נייד, עם סידורי שטיפה ומוצא לביוב;
- ★ חדר מכונות למדחסים ולמשאבות ואקום, לגרטור וכו';
- ★ מקום למערכות שטיפה, כיור וחומרי ניקוי;
- ★ משרד ומקום לתרופות;
- ★ שרותים.

חדר המכונות צריך להיות מבודד מאזור החליבה, כדי למנוע מטרדים ורעש. וצריכה להיות גישה אליו להפעלת הטרקטור.

מים

חשובה הספקת מים בלחץ חזק ובספיקה מתאימה. לשם כך יש לדאוג להתקנת צנרת הספקה בקוטר המתאים לגודל המכון והעדר.

חשמל

מערכת תלת פזית וכמות חשמל מחושבת לצריכה עתידית של הציוד והמתקנים.

ביוב

יש להתקין מיתקן הפרדה למוצקים ביציאה מהמכון. המיתקן יהיה בצורת "ספטינג", ברכת שיקוע, או מיתקן הפרדה על ידי סורגים (תוכניות מיתקן זה יפורסמו בעתיד). מי הביוב המופרדים יופנו לביוב מרכזי, או לבורות חימצון.

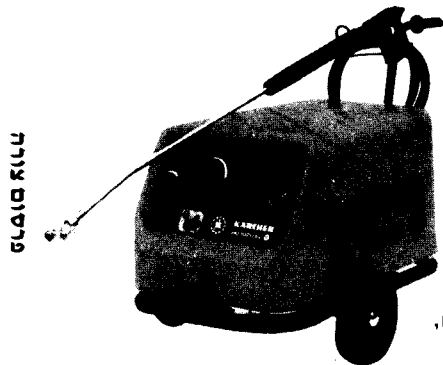
מפרטים לתיכנון

בחוברת מצורפות שתי אלטרנטיבות לתיכנון, בהן מופיעות ההנחיות למידות הסטנדרטיות המומלצות. היות וישנם בארץ מספר ספקי ציוד, אשר להם דרישות מיוחדות, חייבים להתייעץ בהם בעת התיכנון, על דרישותיהם הספציפיות להתקנת ציודם.

מכונה לשטיפה בלחץ גבוה

מחוצרת: KÄRCHER (גרמניה).

לחץ עבודה 150-300,
ספיקה 900-310 ליטר בשעה,
אפשרות הפעלה באמצעות מים חמים,
עד 85°C ממקור חיצוני, כולל שני מיכלים
לדטרגנטים.

שימושים:

ניקוי ורחיצת בעלי חיים, רפתות, מכוני חליבה,
מתקנים, מכונות, אריחי קיר ועוד.

המשביר המרכזי המחלקה הטכנית

ח"א, גבולי ישראל 76, טל. 339955.

חיפה, פלמח 2, טל. 662161.

